

Nr 749

Av herr Nihlfors m. fl., om åtgärder mot skattefusk.

(Lika lydande med motion nr 593 i Första kammaren)

Sedan länge har frågan om skattefusketts ökade omfattning och hur man skall kunna stävja denna ogynnsamma utveckling varit under diskussion. Viss utbyggnad av taxeringskontrollen hos länsstyrelserna har under flera år pågått. Riksskattenämndens ledande verksamhet har vidare utökats. Men ändock är all expertis på det klara med att skattefuskets näppeligen har minskat, snarare anses det ha gripit kring sig mer och mer, och metoderna härför har utvecklats så att det blivit allt besvärligare för myndigheterna att upptäcka och beivra förseelserna. Länsstyrelsen i Värmlands län skrev i sina petita i höstas: "Skatteundandragandet sker numera med sådana metoder att taxeringsrevisionerna blivit mer tidskrävande och av i genomsnitt mera kvalificerad art än tidigare." Länsstyrelsen i Kalmar län skrev ungefär samtidigt att tendensen till planmässig skatteflykt synes ständigt öka. Länsstyrelsen i Hallands län skrev i sina petita att inte endast den alltmer komplicerade skattelagstiftningen utan också det ökade skattetrycket medför krav på skärpt skattekontroll. Højningen av varuskattesatserna aktualiserar dessutom behovet av en ökad och effektiv kontroll av taxeringen till allmän varuskatt. Endast genom taxeringsrevisioner kan en mera omfattande sådan kontroll ske. Dessa och andra länsstyrelser skriver också att vad som behövs är en förstärkning av kvalificerad personal, helst civilekonomer, som kan sättas in på en offensiv revision.

Personalknappheten inom länsstyrelsernas taxeringssektioner är i allmänhet sådan att de delar av organisationen, t. ex. revisionsdetaljerna, som är inriktade på att ta initiativ till granskningar och inte så mycket betungas av löpande ärenden, alltför ofta måste avstå från personal till förmån för andra delar av verksamheten. Man kan därför ifrågasätta om inte revisionsdetaljerna borde få en mera självständig ställning inom länsförvaltningen för att få möjlighet att helt koncentrera sig på det för skattefusketts avslöjande viktigare mera offensiva revisionsarbetet.

Även om en väsentlig orsak till skattefusketts utbredning ligger i det höga skattetrycket med dess starka progressivitet kan man nog utgå från att förändring därav inte skulle ha en sådan effekt att försöken att genom falskdeklaration minska sin egen skattebörda skulle försvinna eller ens minska i någon större omfattning. Dock skulle en ökad övergång till indirekt beskattning betyda en hel del förbättringar, och framför allt

kunde då kontrollen sättas in mera koncentrerat, eftersom de indirekta skatterna inlevereras av företagen.

Helt nyligen genom reportage i dagspress och i TV har en bred allmänhet fått god information om den snedvridning av medborgarnas skattebörda, som skattefuskarne åstadkommer. Olika bedömare är eniga om att det är fråga om betydande belopp som undandras från skatt. Skulle fullständig hederlighet förekomma vid självdeklarationen skulle möjligheterna till skattelättnader uppstå eller förutsättningar skapas för mera betydande insatser på olika områden i vårt samhälle, där en hel del hittills blivit eftersatt.

Men den information allmänheten nyligen fått, när det gäller skattefusket och myndigheternas möjligheter att komma åt detta, har också klarlagt att risken för upptäckt är mycket liten. Det beräknas att det kan dröja 40—45 år mellan varje revisionstillfälle. Eftersom utbyggnadstakten av kontrollapparaten är så långsam, med de resurser som hittills ställts till vederbörande myndigheters förfogande, måste ju missförhållandena kvarstå inom icke överskådlig tid. En opinionsundersökning, som TV redovisade, gav vid handen att hela 70 procent av de tillfrågade avhöll sig från skattefusk därför att de var rädda för upptäckt. När nu i vida kretsar upplysts om hur liten risken är för upptäckt, kan man befara att skattefusket ökar än mer och snabbare än motåtgärder kan sättas in.

Pågående utredning om skärpningar i nuvarande skattestrafflagstiftning beräknas inte kunna avsluta sitt arbete i år. Det betyder att förslag tidigast kan väntas under år 1969 och lagändringar genomföras kanske först 1970.

Även om nuvarande straffsatser är alltför låga i fråga om t. ex. fusk med uppgifter, som läggs till grund för arbetsgivaravgifter, eller fusk med varuskatteredovisning, torde en skärpning av dessa straffsatser knappast vara det enda som behövs för att bättre skattemoral skall åstadkommas.

Vad som erfordras i första hand är en förbättrad kontroll. Varje insats på det området ger stor effekt. De 450 tjänstemän, som finns på länsstyrelsernas taxeringsrevisionsdetaljer — av dem är ca hälften handläggande tjänstemän i högre lönegrad — utförde år 1966 totalt ca 9 500 taxeringsrevisioner. Följden blev en höjning av de deklarerade beloppen med sammanlagt 192 miljoner kronor, vilket måste betyda att stat och kommun tillfördes minst 100 miljoner kronor i ökade skatteinkomster.

Genomförs mervärdeskatt torde kontrollen av denna behöva tillskott på flera hundra nya tjänstemän. Ökade insatser borde därför komma till stånd för att utbygga utbildningsmöjligheterna för dem som vill ägna sig åt taxeringskontroll- och revisionsarbete.

Vi är medvetna om att ett beslut om en omedelbar ökning av personalresurserna för att skärpa kampen mot skattefusket skulle vara synnerli-

gen angeläget men vill ändock stanna för att begära hos Kungl. Maj:t att förslag om en kraftig personalförstärkning läggs fram till nästa års riksdag.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte
dels besluta uttala sig för att alla tillgängliga resurser
sätts in för att stävja skattefusket och de tendenser till ökning som nu förefinns,

dels i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till
nästa års riksdag om en betydande ökning av personalresurserna på länsstyrelsernas revisionsdetaljer, samt

att Kungl. Maj:t i övrigt måtte beakta vad som anförts i
motionen rörande revisionsdetaljernas ställning och behovet av personalutbildning.

Stockholm den 26 januari 1968

Folke Nihlfors (fp) Cecilia Nettelbrandt (fp) Olle Westberg (fp)

Henning Gustafsson (fp) Ingemar Mundebo (fp) Daniel Wiklund (fp)
i Stockholm

Nr 750

Av herr Nilsson i Tvärålund, om viss ändring av teletaxorna.

(Lika lydande med motion nr 592 i Första kammaren)

Stockholm den 26 januari 1968

Jan-Ivan Nilsson (cp)
i Tvärålund
